

РОЗДІЛ 11. РЕЦЕНЗУВАННЯ

Заяць Т.А.

д.е.н., професор

Інститут демографії та соціальних досліджень
імені М.В. Птухи

Національної академії наук України

РЕЦЕНЗІЯ**на монографію В.П. Звонаря «Соціальна відповідальність
як соціоекономічний феномен: теорія та українські реалії»**

Сучасні проблеми становлення та розвитку України як незалежної держави тісно пов'язані з формуванням нових соціально-економічних відносин, націлених на ефективну реалізацію головної мети та завдань системи соціального партнерства. Це вимагає пошуку на державному рівні механізмів взаємодії, орієнтованих на цілі сталого розвитку, а також формування дієвої соціальної політики в умовах нестабільності та суспільно-політичної невизначеності. Проблема актуалізується з огляду на вибраний стратегічний курс України, що передбачає відповідність вітчизняної практики європейським стандартам соціальної відповідальності.

Нині об'єктивною необхідністю сталого розвитку і самозбереження соціуму є соціальна відповідальність усіх учасників соціально-економічної взаємодії, що дає змогу скоординувати та спрямувати зусилля різних суб'єктів на ефективне вирішення нагальних проблем. Соціально відповідальна співпраця економічних суб'єктів конче потрібна суспільству та вітчизняній економіці, оскільки жоден із суб'єктів не спроможний самостійно подолати соціально-економічні загрози. Це актуалізує солідарність та активну участь усіх учасників соціальних відносин у процесі модернізації суспільства, адже ефективні реформи неможливі без багатостороннього і багаторівневого консенсусу щодо їх сутності та засобів реалізації. У цьому контексті важливо зазначити, що рецензована робота є основою для концептуального переосмислення напрямів, конкретних шляхів, форм та засобів реформування української економіки та її соціальної сфери на засадах довіри та відповідальності.

У монографії В.П. Звонаря визначено резерви виходу вітчизняної соціальної сфери з багаторічної кризи, нові економічні та організаційні меха-

нізми можливої концентрації ресурсів солідарності для потреб соціального розвитку. Представлено результати дослідження соціального капіталу як чинника реалізації соціоекономічного феномену соціальної відповідальності. Запропоновано методику оцінювання досягнутого рівня соціальної відповідальності у суспільстві з урахуванням принципу індивідуальної лояльності та солідарності. Автором спроектовано модель та інструменти формування соціально відповідальної особистості як агента економічної взаємодії, необхідними соціально-психологічними елементами якої є чесність, емпатія, проактивність, правосвідомість, а основними інструментальними елементами виступають самоосвіта, соціалізація і праця.

У монографії представлено стратегію реалізації соціальної відповідальності в Україні, що заснована на інтеграції зусиль та мотивів економічних суб'єктів у рамках багатостороннього соціального партнерства. Автором досліджено практику функціонування «розумної» громади (smart-громади) як моделі конструктивного співробітництва суб'єктів соціально-економічного розвитку, визначено реальні можливості її імплементації в Україні з урахуванням наявних обмежень та загроз. Презентовано алгоритм реалізації потенціалу цієї моделі, що ґрунтується на активізації самоорганізації місцевого населення, у контексті завдань ствердження вихідних принципів відповідальності в соціально-економічній сфері.

Рецензована монографія є новаторським комплексним науковим дослідженням, характеризується єдністю змісту, глибоким теоретичним обґрунтуванням. Вона буде цікавою науковцям, управлінцям та всім охочим поглибити знання стосовно теорії та можливих практичних шляхів соціалізації вітчизняної економіки.